

ÖZET

ATATÜRK BARAJI ÇEVRESİNİN AFİT FAUNASININ BELİRLENMESİ

PARMAKSIZ, Dilek

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Biyoloji Anabilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Gazi GÖRÜR

Temmuz 2019, 103 sayfa

Bu çalışma 2015-2017 yıllarında düzenli periyodlarla Kasım-Ağustos ayları arasında Atatürk Barajı çevresini oluşturan Adıyaman ve Şanlıurfa illerinin ilçelerinde gerçekleştirilmiştir. Bozova, Halfeti, Kâhta ve Samsat ilçelerinin farklı lokalitelerinde otsu ve odunsu bitkiler, doğal yetişen bitkiler ve kültür bitkileri üzerinden 63 afit türü belirlenmiştir. Sistematik yer ve sıralama kurallarına göre familya, altfamilya, tribus, cins sırasına göre verilmiştir. Bu türler 2 familya, 8 alt familya, 3 tribus ve 28 cins içerisinde belirlenmiştir. Türlerin konak bitki üzerindeki görünümleri ve mikroskopik görünümleri, Türkiye ve Dünyadaki yayılım alanları, yaşam formları, spesifik konak bitki seçimleri ve sinonimleri verilmiştir. Bu araştırma sırasında *Triticum* sp. ve *Pinus* sp.'nin en fazla sayıda afit türüne konak bitki olduğu ve en çok rastlanan türlerinde sırasıyla *Eulachnus tuberculostemmatum* (Theobald, 1915), *Rhopalosiphum padi* (Linnaeus, 1758), *Aphis craccivora* (Koch, 1854) ve *Brachycaudus helichrysi* (Kaltenbach, 1843) olduğu belirlenmiştir. Küresel iklim verilerine göre ülkemizde ortalama sıcaklığın yakın gelecekte en fazla artacağı düşünülen çalışma alanının güncel afit faunasını belirlemek biyoçeşitlilik, ekolojik ve tarımsal açıdan önemli olarak değerlendirilmiştir. Afitlerin yayılım alanlarını hızlı bir şekilde genişletmesi ve ciddi oranda bitki zararlısı olması göz önüne alınarak ülkemizin sahip olduğu coğrafik, biyolojik ve ekolojik özellikleri nedeniyle bu çalışmaların daha fazla alanda yapılması gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Afıt, Atatürk barajı, Türkiye

SUMMARY

THE DETERMINATION OF THE APHID FAUNA OF ATATURK DAM SURROUNDINGS

PARMAKSIZ, Dilek

Nigde Ömer Halisdemir University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Biology

Supervisor : Prof. Dr. Gazi GÖRÜR

July 2019, 103 pages

This study has been carried out regularly from November to August in the Adiyaman and Şanlıurfa Provinces and their districts surrounded Atatürk Dam. 63 aphid species determined on herbaceous plants, naturally grown and cultured plants in Bozova, Halfeti, Kahta and Samsat districts. Determined species presented according to their systematic status at the family, subfamily, tribe and genera level. Identified species placed in 2 family, 8 subfamily, 3 tribes and 28 genera. Colony appearances on host plant, microscopic features, life cycles, host plant relations and synonyms of each species were presented. It has been shown that *Triticum* sp. and *Pinus* sp. hosted the highest number of species and the most determined aphid species were *Eulachnus tuberculostemmatum* (Theobald, 1915), *Rhopalosiphum padi* (Linnaeus, 1758), *Aphis craccivora* (Koch, 1854) and *Brachycaudus helichrysi* (Kaltenbach, 1843) respectively in this study. It has been considered that determination of the current aphid fauna of the study area were important for biodiversity, ecological and agricultural prospects as the increase in average temperature of the area is going to be highest in Turkey according to global climate change report. Considering the rapid expansion of the aphids' spreading areas and serious plant pests, these studies should be carried out in more areas due to the geographical, biological and ecological characteristics of our country.

Key Words: Aphid, Atatürk dam, Turkey